

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.

Дериглазов Леонтій Васильович,

кандидат фізико-математичних наук,
завідувач відділення заочного та дистанційного навчання;

Перхун Лариса Петрівна,

кандидат педагогічних наук,
завідувач сектору дистанційного навчання;

Товмаченко Ніна Миколаївна,

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
заступник завідувача сектору дистанційного навчання,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

На сучасному етапі розвитку суспільства освіта в усьому світі визнається одним із найважливіших факторів, що забезпечує нарощення людського капіталу країни. У звітах ООН за 2013-2014 рр. зазначається, що у XXI ст. конкурентоспроможність держав визначатиметься кваліфікацією робочої сили [1].

Спираючись на статистичні дані Держстату, Організації Об'єднаних Націй та інших міжнародних інституцій, у роботі [2] приведена порівняльна характеристика соціально-економічного розвитку нашої держави й нових членів ЄС із числа східноєвропейських країн, а також проаналізована динаміка змін у ключових сферах життєдіяльності України за останні 24 роки. Усе більше країн наразі включаються в міжнародні програми статистичних обстежень, витрачають ресурси на розвиток національної статистики та проведення спеціальних досліджень в освіті [3].

Сьогодні вища освіта України має ряд різноманітних об'єктивних і суб'єктивних проблем, одна з яких - фінансування. Головним джерелом фінансових ресурсів ВНЗ є кошти державного бюджету. Стан фінансування системи освіти загалом та вищої освіти зокрема представлено у табл. 1 (за даними [4, с. 4]).

Таблиця 1

Фінансування вищої освіти коштом державного бюджету

Роки	2000 р.	2005 р.	2010 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Видатки, % до загальних видатків	4,7	5,7	6,6	5,4	4,6	4,4

Аналіз даних табл. 1 свідчить про нерівномірність фінансової підтримки державою вищої освіти. Після невеликого зростання частки грошових потоків на вищу освіту у 2005-2010 рр. її фінансування у наступні роки демонструє спадний тренд, що зумовлено об'єктивними фінансово-економічними проблемами країни. Питання фінансування тісно пов'язано з іншою проблемою вищих навчальних закладів України - зменшенням кількості студентів (рис. 1, за даними [4, с. 6]; рис. 2, за даними [5]). В роботі [4] за міжнародною стандартною класифікацією

освіти МСКО 2011 приведені дані лише для кількості докторантів, оскільки за цією класифікацією категорія аспірантів відсутня.

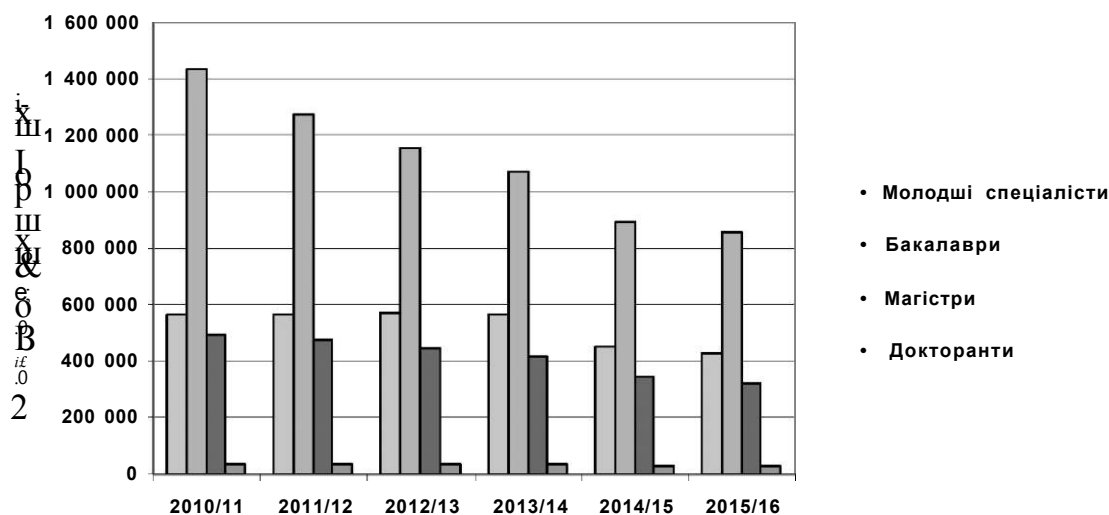

Рис.1. Розподіл студентів навчальних закладів України за освітніми рівнями

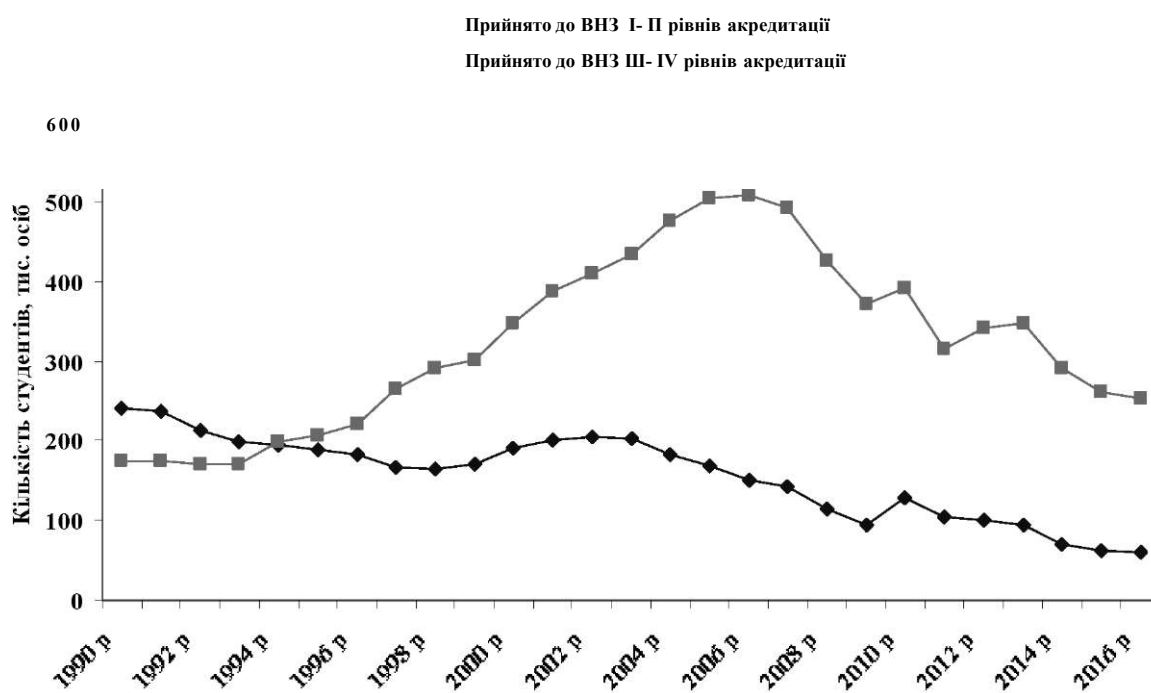

Рис. 2. Кількість студентів, прийнятих до ВНЗ I—II та III-IV рівнів акредитації за період 1990-2016 рр.

Подана на рисунках динаміка кількості студентів, що здобували вищу освіту у навчальних закладах України, ілюструє спадну тенденцію. Це можна пояснити рядом факторів:

1) *особливості демографічної ситуації*; протягом 1991-2001 рр. в Україні різко скорочувалася народжуваність. Відповідно, з 2008 р. кількість випускників загальноосвітніх навчальних закладів зменшується, а отже, від цього року у вищих навчальних закладах починаються проблеми з нестачею студентів [6];

2) збільшення відтоку української молоді на навчання за кордон; за даними аналітичного центру СЕБОБ, кількість українських громадян в іноземних університетах у 2015-2016 н. р. становила 68000 осіб, приріст з 2009 по 2015 рік склав 29% [7];

3) зниження загальної платоспроможності населення, що призводить до неможливості підтримування батьками своїх дітей протягом 4-6 років навчання.

Окреслені вище реалії, у яких опинилась система вищої освіти України, призвели до загострення конкуренції між окремими закладами, що, у свою чергу, стало поштовхом до саморозвитку, розроблення та впровадження нових підходів і технологій в освітній процес. Тенденції розвитку дидактики вищої школи протягом останніх 10-15 років, особливо у країнах пострадянського простору, свідчать про широке впровадження технологій дистанційного навчання у навчальні процеси підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів.

Національна академія статистики, обліку та аудиту (НАСОА), яка є базовим вищим навчальним закладом, що готує фахівців зі статистики для органів Державної служби статистики України, стала активно використовувати зазначені нововведення. На сьогодні дистанційне навчання (ДН) у ВНЗ України реалізується, як правило, через використання відповідних технологій для студентів очної та заочної форм. Але ДН може, а у сучасних умовах - і повинно застосовуватись як окрема форма навчання. Таке право визначено у пункті 2.2 розділу II Положення про дистанційне навчання, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 [8]. Головними перевагами ДН зазвичай вважають можливість онлайн взаємодії викладача і студента (або групи студентів) у той час, коли вони територіально розділені; доступ до навчального матеріалу у зручній для учасників навчального процесу час; автоматизація подачі розв'язків завдань та їх перевірки; автоматичний облік виконання студентами програми курсу тощо [9].

Проблеми розвитку системи дистанційної освіти в Україні від комерційної системи «Прометей» до відкритої освітньої платформи МооШе протягом останніх десяти років, зокрема в НАСОА, проаналізовані в [10].

Список використаних джерел

1. Денисенко М. П. Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи / М. П. Денисенко, С. В. Бреус // Вчені записки університету «КРОК». - 2013. - Вип. 33. - С. 17-24.

2. Задорожня А. Г. Компаративний аналіз соціально-економічного розвитку України та східноєвропейських членів ЄС [Електронний ресурс] // А. Г. Задорожня. - Режим доступу :
//^{^^}.Ргау_2015_20_34 (3)^

3. Гриневич Л. М. Освітні індикатори для міжнародного оцінювання (на прикладі доповіді «Погляд на освіту 2011: індикатори ОЕСР»). [Електронний ресурс] // Л. М. Гриневич. - Режим доступу :
umo.edu.Ua/images/content/nashi_yudanya/metod_upr_osyit/y_7/3.pdf

4. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2016/17 навчального року : [стат. бюл.] [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. - Режим доступу :

[//www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publosvita_u.htm](http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publosvita_u.htm)

5. Демографічна та соціальна статистика / Освіта / Вищі навчальні заклади (1990-2017 рр.) [Електронний ресурс]. - Режим доступу :

[//www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Назва з титул. екрана.

6. Вищі навчальні заклади та кількість студентів в Україні, 1991-2014 рр. [Електронний ресурс] // UA Frontier Статистика України : візуалізація. - Режим доступу :

<http://uafrontier.com/vyshi-navchalni-zaklady-ta-kilkist-studentiv-v-ukrajini-1991-2014-2/>

7. Слободян О. Українські студенти за кордоном: скільки та чому? [Електронний ресурс] / О. Слободян, Є. Стадний. - Режим доступу :

<https://cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>

8. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства від 25.04.2013 р. № 466 [Електронний ресурс] - Режим доступу :

<http://vnz.org.ua/dokumenty/spysok/3841-nakaz-ministerstva-466-vid-25042013>

9. Досвід впровадження і використання СДН "Прометей" і Moodle в Національній академії статистики, обліку та аудиту / Л. В. Дериглазов, В. М. Кухаренко, Л. П. Перхун, Н. М. Товмаченко // MoodleMoot Ukraine 2017. Теорія і практика використання системи управління навчанням «Moodle» : П'ята міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, КНУБА, 26-27 трав. 2017 р.) : тези доповідей. - К. : КНУБА, 2017. - С. 13.

10. The Models of Distance Forms of Learning in National Academy of Statistics, Accounting and Audit / L. V. Deryhlyazov, V. M. Kukharenko, L. P. Perkhun, N. M. Tovmachenko // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. - 2017. - № 3. - С. 79-89.

ОСНОВНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Зоріна Олена Анатоліївна,

доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри бухгалтерського обліку,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

Аналіз консолідованої фінансової звітності - це виявлення взаємозв'язку та взаємозалежності різноманітних показників діяльності групи, включених у консолідовану фінансову звітність. Основою методу такого аналізу є отримання невеликої кількості ключових параметрів, які дають об'єктивну й точну картину фінансового стану, фінансових результатів і грошових потоків материнського підприємства та його дочірніх підприємств як єдиної групи.

Зазвичай консолідована фінансова звітність забезпечує найбільш повне та достовірне уявлення про фінансовий стан і результати діяльності корпорації. При